

la Hotărârea Consiliului Județean Bistrița-Năsăud
nr. 12 din 29.01.2020

PLANUL ANUAL DE EVOLUȚIE A TARIFELOR

În urma elaborării Proiectului regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județul Bistrița-Năsăud, în conformitate cu prevederile Ghidului Solicitantului AP 3. OS 3.2 Dezvoltarea infrastructurii integrate de apă și apă uzată, ce va fi finanțat prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, în cadrul analizei cost-beneficiu s-a stabilit strategia și planul de tarificare care urmărește să asigure sustenabilitatea proiectului.

Contractul de delegare directă a gestiunii serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare se completează cu Strategia de tarificare și Planul anual de evoluție a tarifelor la apă și canalizare în perioada 2018-2025, după cum urmează:

PLANUL ANUAL DE EVOLUȚIE A TARIFELOR

Strategia de tarificare	Tarif inițial (actual)	Ajustări în termeni reali*							
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	RON/m ³	%	%	%	%	%	%	%	%
Tarif apă	3.98	0.00%	0.00%	2.00%	3.00%	3.00%	3.00%	15.00%	1.20%
Tarif canalizare	2.96	0.00%	0.00%	3.00%	5.00%	5.00%	5.00%	20.00%	1.10%

**Ajustările în termeni reali nu includ inflația în perioada dintre ajustările tarifare și nici taxa pe valoare adăugată (TVA).*

Strategia de tarificare presupune ajustări ale tarifelor în fiecare an, la 1 Iulie atât cu inflația cumulată pe ultimul an, cât și în termeni reali.

Tariful va fi calculat conform următoarei formule:

$$T = T_n \times (1 + A_{n+1}) \times (1 + A_{n+2}) \times \dots \times (1 + A_{n+i}) \times I_{n+i}$$

unde:

T = tariful nou la data "n+i";

T_n = tariful inițial, în vigoare în luna martie 2018;

A_{n+1}, A_{n+2}, A_{n+i} = ajustări în termeni reali ale tarifului la datele "n+1", "n+2", ..., "n+i" (n = martie 2018)

$In+i$ = inflația la data " $n+i$ ", care se calculează conform următoarei formule

$$In+i = \frac{CPI * (1+INF)^{M/12}}{IPI}$$

unde:

CPI= cel mai recent indice al prețurilor disponibile;

IPI= indicele prețurilor inițial, valabil în martie 2018;

INF= inflația pentru perioada de 12 luni înainte de cel mai recent Indice al Prețurilor disponibil;

M= numărul de luni între data celui mai recent indice al prețurilor disponibil și data efectivă a noului tarif

Indicele Prețurilor – Indicele General al Prețurilor publicat lunar de Institutul Național de Statistică a României.

Strategia tarifară pentru Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județul Bistrița-Năsăud este prevăzută în Volumul 4 al studiului de fezabilitate, punctul 1_raportul ACB, cap. 4 Analiza financiară, după cum urmează:

4. ANALIZA FINANCIARĂ

4.8 Venituri din exploatare

Principiile de stabilire a tarifelor

Conform principiului regionalizării, sistemele regionale de apă aplică un tarif uniform pentru toți utilizatorii din aceeași categorie. În vreme ce tarifele și structura acestora practică de fiecare operator de apă este asociată caracteristicilor speciale ale propriului sistem de operare, obiectivul de ansamblu ar trebui să fie acela al asigurării unui nivel adecvat de recuperare a costurilor, precum și menținerea sustenabilității financiare a operatorului, respectând în același timp suportabilitatea și disponibilitatea de a plăti ale consumatorului.

În mod normal, necesarul de flux de numerar pentru un sistem public de alimentare cu apă este dat de costurile de exploatare, investițiile de capital, costurile de înlocuire și cerințele privind serviciul datoriei. Nivelul proiectat al cheltuielilor se bazează pe o analiză a valorilor istorice înregistrate și pe modificările anticipate ale acestora datorat schimbărilor la nivelul operării și adăugării noilor facilități.

În acest scop, a fost luată în considerare următoarea abordare privind modul de calcul al contribuției veniturilor în proiectele de apă:

- pe termen scurt: contribuția va fi stabilită la un anumit nivel de recuperare a costurilor de exploatare, prin satisfacerea relației:

MAX ([2,5% din venitul gospodăriei medii]; OPEX + x% din amortizare)

Unde x% = un procent din amortizare (de la 0% la 100%), care se așteaptă să crească de la un an la altul. De notat că aceasta amortizare trebuie să reflecte valoarea totală a activelor, indiferent de sursa de finanțare și proprietatea asupra activului. Durata de viață a activelor în scopuri de amortizare poate fi ajustată astfel încât să reflecte durata de viață utilă estimată a activelor mai degrabă decât strict principiile contabile.

- Pe termen lung: contribuția va spori la un nivel care să respecte următoarea relație:

MAX ([2,5% din venitul gospodăriei medii], OPEX + 100% din amortizare)

Din aceste relații poate fi dedus faptul că [2,5% din venitul gospodăriei medii] reprezintă o minimă contribuție, dar tariful real ar putea depăși această valoare pe termen scurt/mediu pentru a asigura menținerea sustenabilității fluxului de numerar.

Se înțelege faptul că nivelul veniturilor medii vor fi acelea ale județului în care este implementat proiectul.

Rezultatele aplicării politicii de mai sus pot fi rezumate astfel:

- O contribuție minimă este stabilită la [2,5% din venitul gospodăriei medii]
- Contribuția reală va trebui să fie mai mare, în vederea acoperirii atât a costurilor de exploatare, cât și a unui procent din amortizare. Acest scenariu este foarte posibil, cel puțin pe termen scurt.
- Veniturile din tarif vor trebui să acopere necesarul de flux de numerar, inclusiv costurile de înlocuire la nivelul perioadei investițiilor. Alternativ, costurile de înlocuire pot fi finanțate parțial prin noi datorii, în cazul în care serviciul datoriei poate fi acoperit din fluxul de numerar astfel generat.

Strategia de tarificare pentru scenariul "Cu proiect"

Creșterile în termeni reali din strategia de tarificare aferentă proiectului POS Mediu a fost implementată complet de către operatorul regional.

În proiectarea strategiei de tarificare care să respecte principiile de mai sus, am utilizat următoarea abordare:

- Strategia de tarificare a fost proiectată pentru perioada 2019-2025;

- Tariful inițial din strategia de tarifare este tariful în vigoare;
- Tarifele vor fi ajustate în termeni reali și cu inflația anuală.
- Strategia pe termen lung (până în anul 2052) a considerat acoperirea totală a costurilor inclusiv amortizarea investiției atât la activitatea de apă cât și la activitatea de apă uzată;

Strategia de tarifare propusă este prezentată în următorul tabel:

Tabel 1: Strategia de tarifare – Scenariul „Cu proiect”

Strategia de tarifare	Tarif inițial (RON/m ³)*	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Apă	3,98	0.00%	2.00%	3.00%	3.00%	3.00%	15.00%	1.20%
Apă uzată	2,96	0.00%	3.00%	5.00%	5.00%	5.00%	20.00%	1.10%

*Tarif fără TVA.

Venituri din scenariul “Cu proiect”

Estimarea veniturilor din exploatare se realizează luând în considerare proiecția cererii și strategia de tarifare propusă prezentată în capitolele anterioare. Proiecția veniturilor din exploatare în EUR (prețuri constante) poate fi rezumată astfel:

Tabel 2: Proiecția veniturilor din exploatare – Scenariul „Cu proiect” - (EUR - prețuri constante)

Venituri din exploatare	2018	2022	2024	2031	2041	2048
Venituri aferente activității de apă	5,965,778	9,167,373	12,737,589	14,616,197	17,561,525	19,905,662
Venituri aferente activității de apă uzată	3,914,835	6,248,555	9,007,114	10,337,083	12,356,318	13,969,389
Alte venituri aferente activității de apă și apă uzată	257,926	257,926	257,926	257,926	257,926	257,926
Alte venituri nerecurente	-	-	-	-	-	-
Venituri aferente altor activități	921,512	221,255	-	-	-	-
Total venituri	11,060,051	15,895,109	22,002,629	25,211,206	30,175,769	34,132,977

În scenariul “cu proiect” veniturile din exploatare se anticipează că vor crește de la 11.1 milioane EUR în 2018 la 2211 milioane EUR în 2024 și vor atinge un nivel de 34.1 milioane EUR până în anul 2048.

Alte venituri aferente activității de apă și apă uzată constă din venituri normale înregistrate de un operator regional din România: venituri din avize și autorizații, venituri din vidanjari, venituri din bransamente, etc. Pentru a nu afecta veniturile incrementale pentru proiect s-a considerat că aceste venituri sunt constante pe întreaga perioadă de analiză și sunt egale atât la Scenariul

„Cu Proiect” cât și la Scenariul „Fără Proiect”. De asemenea, la calcularea acoperirii amortizării prin EBITDA, nu au fost luat în calcul aceste venituri ci doar veniturile din tarife începând cu anul 2024 (primul an de operare al noilor investiții).

Veniturile aferente altor activități (și costurile aferente altor activități) au fost considerate egale cu zero începând cu anul 2024 pentru a nu afecta rezultatele analizei.

Strategia de tarificare pentru scenariul “Fără proiect”

Pentru scenariul “fără proiect”, evoluția tarifului este în linie cu strategia de tarificare existentă, ceea ce înseamnă că majorările cuprinse până în anul 2018 au fost aplicate, urmând ca apoi, pentru fiecare an al perioadei de analiză, tarifele să fie stabilite la un anumit nivel astfel încât veniturile anuale corespundente ale OR să acopere costurile de exploatare plus un procent din amortizare având în vedere constrângerile de suportabilitate. Pe termen lung, strategia de tarificare pentru scenariul “fără proiect” ar trebui să acopere întreaga amortizare aferentă activelor existente.

Veniturile pentru scenariul “Fără proiect”

Estimarea veniturilor din exploatare se realizează luând în considerare proiecția cererii și strategia de tarificare propusă prezentată în capitolele anterioare. Proiecția veniturilor din exploatare în EUR (prețuri constante) poate fi rezumată astfel:

Tabel 3: Proiecția veniturilor din exploatare – Scenariul „Fără proiect” - (EUR - prețuri constante)

Venituri din exploatare	2018	2020	2024	2031	2041	2048
Venituri aferente activității de apă	5,965,778	9,167,373	9,915,498	11,327,584	13,491,958	15,012,604
Venituri aferente activității de apă uzată	3,914,835	6,248,555	6,875,786	7,529,709	8,585,761	9,434,964
Alte venituri aferente activității de apă și apă uzată	257,926	257,926	257,926	257,926	257,926	257,926
Alte venituri nerecurente	-	-	-	-	-	-
Venituri aferente altor activități	921,512	221,255	-	-	-	-
Total venituri	11,060,051	15,895,109	17,049,210	19,115,219	22,335,645	24,705,494

În scenariul “fără proiect” veniturile din exploatare se anticipează că vor crește de la 11.1 milioane EUR în 2018 la 17.1 milioane EUR în 2024 și vor atinge un nivel de 24.7 milioane EUR până în anul 2048.

4.9 Analiza de suportabilitate

Suportabilitatea este o funcție atât de preț a serviciului, cât și de abilitatea gospodăriilor de a plăti pentru aceste servicii.

Strategia de tarificare ia în considerare o țintă a indicelui de suportabilitate pe termen lung de 2,5% pentru gospodăria medie. Având în vedere această politică, analiza de suportabilitate este realizată pe 2 nivele:

- Analiza de suportabilitate pentru gospodăriile cu venituri scăzute.
- Analiza de suportabilitate pentru gospodăriile cu venituri medii.

Pentru calculul ratei de suportabilitate au fost luate în considerare următoarele aspecte:

- Evoluția venitului gospodăriei medii conform scenariului macroeconomic;
- Consumurile individuale medii de apă și apă uzată;
- Dimensiunea medie a gospodăriei;
- Strategia de tarificare folosită în analiza financiară.

Informațiile privind veniturile și cheltuielile gospodăriilor, respectiv consumul la nivel local nu sunt disponibile pe județ, astfel încât analiza pornește de la nivel național. Am încercat să identificăm dacă există corelații între evoluția veniturilor la nivel național și principalii indicatori macroeconomici, iar aceasta este prezentată în următorul tabel:

Tabel 4: Evoluția veniturilor gospodăriei medii

Corelație între veniturile gospodăriei și indicatorii macroeconomici	2014	2015	2016	2017
Veniturile totale gospodăriei medii				
Valoare (RON/luna)	2,122.4	2,240.7	2,465.7	2,787.2
% creștere în termeni nominali	n/a	5.6%	10.0%	13.0%
% creștere în termeni reali	n/a	6.6%	10.6%	9.4%
Veniturile totale ale gospodăriei din Decila 1				
Valoare (RON/luna)	1,274.0	1,268.5	1,279.0	1,362.6
% creștere în termeni nominali	n/a	5.4%	2.0%	2.9%
% creștere în termeni reali	n/a	5.6%	2.4%	3.5%
Date macroeconomice				
Inflație	0.8%	-0.9%	-0.5%	2.7%
Creștere PIB	3.1%	3.8%	4.8%	7.0%
Creștere în termeni reali a salariilor	6.4%	10.1%	11.9%	12.8%

Prima concluzie care se desprinde din analiza este aceea că veniturile gospodăriei au crescut mai repede decât creșterea PIB-ului în principal ca urmare a ajustării accelerate a salariului minim la nivel național. În următorii

ani este de așteptat ca creșterea salariului minim la nivel național să încetinească.

De asemenea ponderea salariului mediu brut în județul Bistrița-Năsăud în media națională înregistrează un trend crescător de la 78% în 2016 la 83% în 2022 iar rata somajului este mai scăzută decât cea de la nivel național. Având în vedere valoarea relativ constantă înregistrată de salariul mediu brut, considerăm că un factor de ajustare a venitului familiei de 50% din PIB este recomandat.

În cazul județului Bistrița-Năsăud va fi utilizat un factor de corecție de 78.06% pentru determinarea venitului familiei în cadrul analizei de suportabilitate. Acesta a fost calculat prin raportarea salariului mediu brut la nivelul județului Bistrița la salariul mediu brut de la nivel național.

Luand în considerare ipotezele menționate mai sus, proiecția cererii și strategia de tarificare prezentate în capitolele anterioare, vom obține următoarea evoluție a indicelui de suportabilitate pentru scenariul "cu proiect":

Figura 1: Indice de suportabilitate – Scenariul "Cu Proiect"

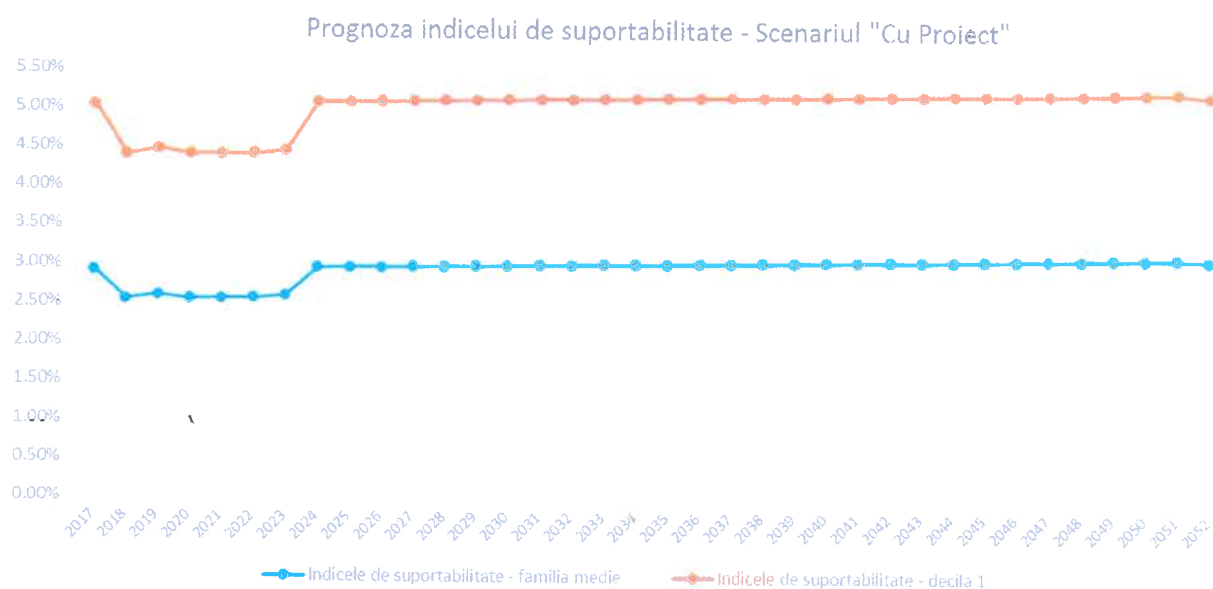
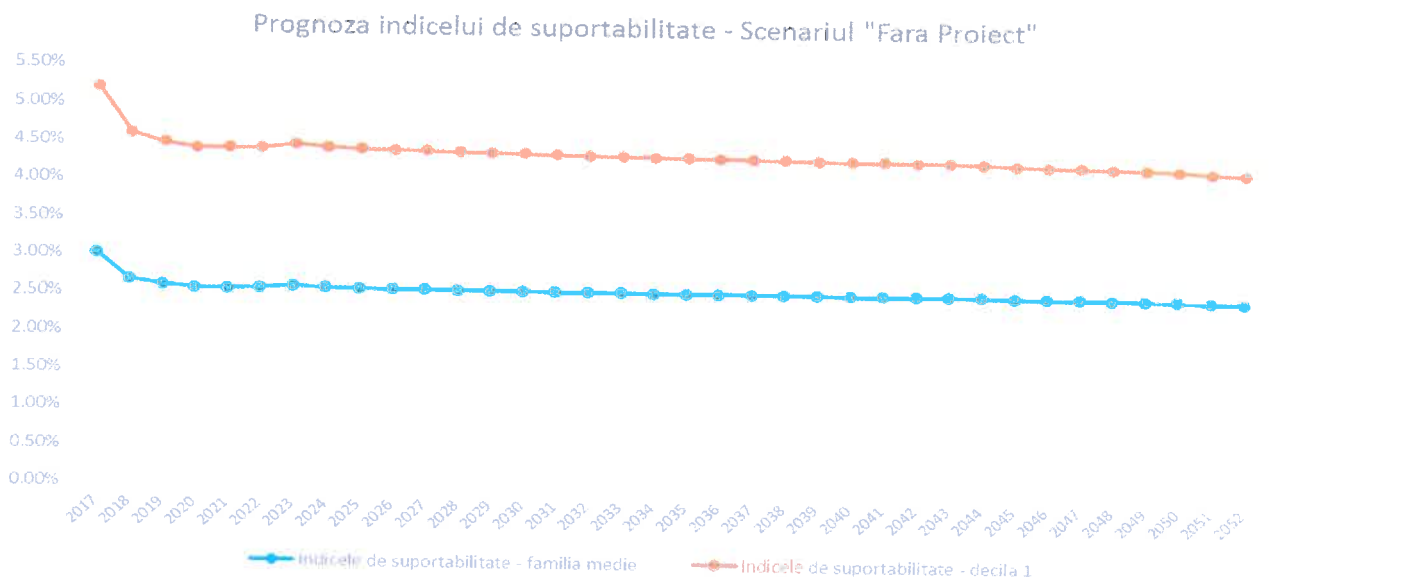

Figura indică faptul că limita minimă de suportabilitate este depășită pe un număr de ani pentru a putea acoperi costurile ridicate de exploatare.

Indicele de suportabilitate pentru scenariul "fără proiect" indică valori mai scăzute în principal datorită faptului că amortizarea care trebuie acoperită pe termen lung (amortizarea aferentă activelor existente ale OR, proiectului din POS I) este mai scăzută decât în scenariul "cu proiect". În scenariul "fără

proiect”, după ce tariful asigură acoperirea costurilor din exploatare și a amortizării, acesta crește în termeni reali doar cu evoluția costurilor din exploatare. Evoluția indicelui de suportabilitate pentru scenariul “fără proiect” este prezentată în figura următoare:

Figura 2: Indice de suportabilitate – Scenariul “Fără Proiect”

Creșterile de tarif vor fi implementate începând cu anul 2020, iar o creștere semnificativă va avea loc în anul 2024, la finalizarea implementării investiției. Echipa de management și autoritățile locale s-au angajat să implementeze aceste creșteri în vederea asigurării unei dezvoltări durabile a OR în următorii ani și a unei calități adecvate a serviciilor. Echipa de management a OR este conștientă de faptul că majorările tarifare vor pune presiune pe client, însă este încrezătoare că, datorită existenței unor bune mecanisme, pot asigura o rată de colectare ridicată.

000000000